

ÖZET

Tezin çalışma konusu olan Büyük Postane; bir kamu yapısı olup, İstanbul'da Tarihi Yarımada'da Fatih ilçesi, Hobyar Mahallesi, Yeni Postane Caddesinde, 24 pafta, 424 ada, 14 parselde yer almaktadır. Yapı, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararıyla belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içinde bulunmaktadır. Tescilli olan yapı, I. (birinci) derece koruma grubu içerisinde yer almaktadır.

Büyük Postane, Osmanlı Devleti'nin geç döneminde inşa edilen ve Birinci Ulusal Mimarlık Akımı üslubunu yansıtan kamu yapılarının ilk örneğidir. Yapının mimarı Vedat Tek'dir. Yapı, tüm yönüyle (mimari üslup, plan, yapım tekniği, malzeme, iç mekân tasarımı ve mobilyalar) dönem özelliklerini taşımaktadır. Yapıyı bu bağlamda incelediğimizde; çalışma altı bölüme ayrılmıştır.

Birinci bölümde, çalışmanın amaç, kapsam ve yöntemi açıklanmıştır.

İkinci bölümde, Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda Batılılaşma hareketleri kapsamında gelişen ve değişen haberleşme biçimleri ve mekânları özetlenmiştir.

Üçüncü bölümde, Büyük Postane binasının mimarı Vedat Tek'in yaşamı ve eserleri hakkında kısaca bilgi verilmiştir.

Dördüncü bölümde, Osmanlı Devleti'nde 20. yüzyıl başından bu güne haberleşme mekânı olarak kullanılan Büyük Postane yapısının mimari özellikleri ve iç mekan tasarımı açısından işlevselliği değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde, Büyük Postane merkez hol iç mekan donanımı ile yapı unsuru olan kapı ve pencere açıklıkları, döneme ait mobilyaların biçim ve malzeme nitelikleri saptanmaya ve belgelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca iç mekan bileşenlerindeki bozulmalar ve nedenleri ile binada daha önce yapılmış olan onarım çalışmaları yasal mevzuat ve kararlar çerçevesinde özetlenmiştir.

Altıncı ve son bölümde ise sonuç değerlendirmesi yapılarak Büyük Postane binasının geleceğe aktarılmasında özgün değerlerinin korunmasına ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler:

Posta, Büyük Postane, Vedat Tek, Birinci Ulusal Mimarlık Akımı, Kamu Yapıları.

ABSTRACT

The Grand Post Office, the subject of the thesis, is a public building, and it is located in the Historical Peninsula, at the district of Fatih, neighborhood of Hobyar, Yeni Postane Avenue, plot no. 24, block no. 424, parcel no. 14. The building is within the Urban and Historical Protected Area, determined upon the decision of the İstanbul No. I Cultural and Natural Heritage Preservation Board, issued on July 12, 1995 and under no. 6848. The registered building is under 1st (first) degree preservation.

The Grand Post Office is the oldest one of the public buildings constructed during the late Ottoman State era, representing the First Turkish National Architectural Style. The building was designed by Architect Vedat Tek, and it has all the characteristics of the period in all aspects (architectural style, plan, construction practice, materials, inner space design and furniture).

The present study consists of six chapters.

In chapter one, the purpose, scope, and method of the study are explained.

In chapter two, communication methods and locations in the Ottoman Empire are summarized, in the frame of the developing and changing daily life within the scope of the Westernization movements of the 19th century.

In chapter three, the life and works of Vedat Tek, the architect of the Grand Post Office are mentioned in brief.

In chapter four, determination and drawings of the period furniture used in the public space of the Grand Post Office, which was used in the Ottoman Empire as a communication location since early 20th century until the present day, were made, and efforts were displayed to determine and document door and window apertures in the inner space, as examples of constructional components, with their forms and materials.

In chapter five, it was aimed to identify and document the Big Post Office central hall interior equipment and door and window spaces together with design and material qualifications of the period. In addition to that, deformation of the interior components and their reasons, together with repairs conducted on the building in the past are summarized within the context of legal legislation and decisions.

Lastly, in chapter six, the final chapter, a final evaluation was made, and suggestions with regard to the preservation of the unique values of the Grand Post Office were made, while the building is being carried into future.

Keywords:

Post, The Grand Post Office, Vedat Tek, the First National Architectural Style, Public Buildings.